

MUNI
LAW

Rozhodci, rozhodčí senáty

Téma 4

Osoba rozhodce

- „*Rozhodčí řízení stojí a padá s osobou rozhodce.*“
- Schopnost rozhodovat a vést řízení
- Požadavky na osobnost – právní a morální
- Existuje několik typů rozhodčího řízení – *ad hoc* a institucionalizované – platí pro obě

Rozhodce

- Požadavky kladené na rozhodce ZRŘ
 - §4 ZRŘ – obecné požadavky
 - Zvláštní podmínky – strany, řády rozhodčích soudů
 - §8 a násl. ZRŘ – požadavek nepodjatosti, nestrannosti a nezávislosti

Rozhodce

§ 4 ZRŘ

- Jen fyzická osoba, i cizí státní příslušník
- Osoba zletilá a plně způsobilá k právním úkonům
- Nekompatibilita s některými funkcemi (soudce, soudce ÚS, státní zástupce)
- Nemusí mít žádné vzdělání
- Lichý počet rozhodců

Rozhodce

- Rozhodcem se fyzická osoba stává **příjetím** funkce rozhodce v konkrétním sporu
- Možnost vzdání se funkce, ale jen z vážných důvodů (§ 5 odst. 3 ZRŘ)
- Nutnost **neustrannosti** a **nepodjatosti** (čl. 8) – musí se sám vzdát, případně návrh k obecnému soudu
- Rozhodce je povinen zachovávat **mlčenlivost** (§ 6)

Zvláštní podmínky

□ Řády rozhodčích soudů

- Rozhodci zapsáni na listině rozhodců, např. <https://www.soud.cz/seznamy-rozhodcu> (prof. Rozehnalová, doc. Valdhans, doc. Kotásek...)
- Článek IV Statutu Rozhodčího soudu při HK ČR a AK ČR – *na listinu rozhodců může být zapsána osoba, která si svou činností osvojila způsobilost pro funkci rozhodce a jejíž vědomost a zkušenosti včetně znalosti práva ve spojení s osobními vlastnostmi dávají záruku úspěšného výkonu funkce rozhodce*

□ Strany

- Rozhodčí řízení před stálým rozhodčím soudem x rozhodčí řízení *ad hoc*

Podmínky pro rozhodce dle RS při HK ČR a AK ČR

P

Směrnice tajemnice Rozhodčího soudu o předpokladech pro výkon funkce rozhodce

1. Tato Směrnice je závazná pro všechny zájemce o zápis na seznam rozhodců Rozhodčího soudu při HK ČR a AK ČR.
2. Osoba, která žádá o zápis na seznam rozhodců Rozhodčího soudu při HK ČR a AK ČR, musí splňovat následující předpoklady:
 - a) Věk alespoň 30 let.
 - b) Ukončené vysokoškolské vzdělání magisterského typu.
 - c) Vědomosti a zkušenosti včetně znalosti práva ve spojení s osobními vlastnostmi, které dávají záruku úspěšného výkonu funkce rozhodce.
3. Osoba splňující předpoklady uvedené v bodě 2., která žádá o zápis na seznam rozhodců Rozhodčího soudu při HK ČR a AK ČR, musí:
 - a) Vyplnit dotazník rozhodce, který je ke stažení na webové stránce Rozhodčího soudu, a zaslat jej na e-mailovou adresu paha@soud.cz nebo poštou na adresu sídla Rozhodčího soudu.
 - b) Zároveň s dotazníkem nebo na výzvu Rozhodčího soudu předložit aktuální výpis z evidence rejstříku trestů.
4. Rozhodčí soud může stanovit další předpoklady pro zápis na seznam rozhodců pro některé druhy sporů, zejména písemné testy, osobní pohovory a absolvování specializovaných seminářů.
5. Rozhodčí soud může uchazeči, který byl zapsán na seznam rozhodců, uložit splnění dalších podmínek, zejména absolvování osobního pohovoru a specializovaného semináře.
6. V souladu s Čl. IV odst. (1) Statutu Rozhodčího soudu o zapsání na seznam rozhodců a o vypuštění ze seznamu rozhoduje předsednictvo.

JUDr. Marie Moravcová

tajemnice Rozhodčího soudu při Hospodářské komoře ČR
a Agrární komoře ČR

Povinnosti rozhodce

- Povinnost mlčenlivosti (§6)
- Povinnost rozhodovat v souladu se ZRŘ a dalšími předpisy
- Oznamovací povinnost podle §8 ZRŘ
- Povinnost vzdát se funkce podle §12 ZRŘ

Postavení rozhodce

□ Postavení soudce?

- Rozhodce je nadán pravomocí rozhodnout spor
- Požadavky na rozhodce dané zákonem
- Odmítání smluvního vztahu mezi rozhodcem a stranami – zásada nestrannosti
- Pravomoc rozhodce rozhodnout spor je obecně dána zákonem a pro konkrétní případ rozhodčí smlouvou
- Souhlas osoby s funkcí rozhodce

Postavení rozhodce

- Postavení osoby poskytující službu?
 - Existence smluvního vztahu mezi rozhodcem a stranami – otázka kvalifikace této smlouvy (mandátní, o poskytnutí služby, sui generis)
 - Obsah smlouvy – nestranné posouzení právního vztahu mezi objednateli – povinnost nestranně a nepodjatě rozhodnout v určité době, závazek mlčení, právo na odměnu, ...)
 - Problematické otázky: vznik smlouvy (především v případě náhradního jmenování soudem), účinky

Ustavení rozhodce

□ § 7 ZRŘ

□ Rozhodčí smlouva

- Stálý rozhodčí soud (§21 Řádu)
- Ujednání v rozhodčí smlouvě – jmenovité určení osoby rozhodce (nepraktické u rozhodčích doložek), mechanismus určení rozhodců (dohoda na jednom rozhodci, senát, stanovení *appointing authority*, náhoda jako např. los)

□ §7 odst. 2

- Rozhodčí smlouva neobsahuje ustanovení o určení rozhodců

Nepodjatost, nezávislost a nestrannost rozhodce

□ § 8 – 12 ZRŘ

- Zákon tyto pojmy nedefinuje
- Podjatost – vnitřní psychický vztah rozhodce ke straně (=> upřednostňování nebo znevýhodnění)
- Nezávislost a nestrannost – vztah rozhodce ke straně či projednávané věci
- Předpoklad rovnosti stran -> řízení vede osoba, která není v žádném vztahu k účastníkům či jejich zástupcům a není zainteresována na průběhu a výsledku řízení
- Hodnocení podle konkrétních okolností

Náhradní určení rozhodce - §9 ZRŘ

- Stálé rozhodčí soudy (§21 Řádu)
- Náhradní mechanismus obsažený v rozhodčí smlouvě
- §9 ZRŘ – obecný soud (výkon pomocné funkce)
 - Návrh kterékoli strany nebo jmenovaného rozhodce
 - Strana nejmenovala rozhodce
 - Rozhodci se nedohodli na předsedajícím rozhodci
 - Rozhodce se vzdá funkce nebo nemůže činnost rozhodce vykonávat
 - Věcná a místní příslušnost soudu - §§41 a 43 ZRŘ
 - Soud musí respektovat obecné požadavky na osobu rozhodce (§4), požadavek nestrannosti a nezávislosti (§10), požadavky vyplývající z rozhodčí smlouvy (např. kvalifikace)

MUNI
LAW

Děkuji za pozornost.